

València
14/02/2005

REAL ACADEMIA DE
CULTURA VALENCIANA

RESPOSTA DE LA RACV AL DICTAMEN DE L'AVL SOBRE LA LLENGUA VALENCIANA

La RACV, vist i estudiat el dictamen de l'AVL sobre la llengua valenciana, mostra el seu desacort pels següents motius:

1.- El dictamen fonamenta la seua existència en una premissa falsa, quan afirma que ni l'Estatut d'Autonomia ni la Llei d'Us i Ensenyança del Valencià definiren l'identitat o entitat del valencià. Contràriament a lo que diu el dictamen, el fet que l'Estatut parles de *idioma valencià* i la Llei d'Us de *llengua valenciana* sí equival a dir que el valencià és una llengua i que esta llengua no és la mateixa que la catalana, perquè els conceptes de *llengua* o *idioma* definixen l'entitat i l'identitat del valencià i exclouen els conceptes de *variant* o *dialecte*; aixina ho entenem des de la RACV i aixina ho ha entés tot el poble valencià.

De la mateixa manera quedà definida l'entitat filològica del castellà en la Constitució Espanyola simplement dient que "*el castellà és la llengua espanyola oficial de l'Estat*".

2.- El dictamen fomenta la divisió entre els valencians quan descriu una societat valenciana dividida en dos "sectors": el que considera que valencià i català són la mateixa llengua i el que considera que són llengües diferents. Esta divisió és irreal ya que l'existència d'un sector absolutament minoritari –paradoxalment majoritari en l'AVL- que considera que valencià i català són la mateixa llengua, no supona una divisió de la societat valenciana, que des de sempre i majoritàriament ha tingut i té consciència de parlar una llengua pròpia diferent de la catalana.

3.- Es falseja la realitat històrica quan es torna a repetir que les *Bases* -que no normes- de 1932 foren un acort històric que supongué l'unificació de l'ortografia valenciana, perquè en 1932 no hi hagué cap de debat ni estudi, simplement la firma de persones i entitats que, segons les pròpies bases, "*mantenen els seus punts de vista científics*", tan és aixina que l'únic filòlec que les signà, Lluís Fullana, reedità en 1933 la seua *Ortografia Valenciana* i les principals entitats que les signaren, com Lo Rat Penat i el Centre de Cultura Valenciana, hui RACV, deixaren d'utilitzar-les, ya que dites *Bases* són un simple resum, ple d'incorreccions, de l'ortografia que

l'Institut d'Estudis Catalans elaborà per al català i que catalanisen i dialectalisen al valencià.

4.- El dictamen torna a falsejar la realitat o a ignorar una part d'ella quan repetix que ha hagut una normalisació consolidada a partir de les normes de Castelló o del 32. Ya hem explicat en moltes ocasions que aquelles *Bases* foren arraconades en poc de temps i el sector partidari de l'anexió al català utilisà directament l'ortografia catalana, bona prova és el dígraf català –tz- de la terminació –itzar-, que no apareix en les *Bases* i que ve utilisant-se en conte de la forma valenciana –isar- que és la que s'utilisa en les *Bases*.

Pero els redactors del dictamen no ignoren que la normalisació durant els últims 25 anys també s'ha fet gràcies a una altra ortografia que mai nomenen, l'Ortografia Valenciana de la RACV. En esta ortografia han escrit multitud d'escriptors les seues obres i fon oficialisada i publicada per la Secretaria General Tècnica de la Conselleria d'Educació de la Generalitat Valenciana i en ella es publicà, en el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana, l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, també es redactaren en ella els primers llibres de text per a l'ensenyança del valencià, fins que el primer Govern socialiste impongué, sense debat ni consens i sense oficialisar-la mai, l'ortografia catalana afirmant que es tractava de les *Bases* de 1932.

5.- El dictamen intenta fer una comparació entre el cas del valencià i català i el portugués de Portugal i de Brasil, l'anglès d'Anglaterra i dels Estats Units d'Amèrica, l'espanyol d'Espanya i d'hispanoamèrica. En esta comparança subjau l'idea de que, a l'igual que en els atres casos, el valencià ha segut dut per colonisadors catalans, teoria històrica i llingüística ya rebatuda i sense fonaments; pero además compara casos incomparables, ya que la consciència llingüística dels valencians sempre ha segut la de parlar una llengua pròpia i diferent en un nom propi de “llengua valenciana”, no aixina en Brasil, EEUU o hispanoamèrica a on tampoc trobem l'existència de diccionaris i gramàtiques pròpies com succeïx en el cas valencià des del s. XV, començant pel primer diccionari romànic, el *Liber Elegantiarum* del valencià Joan Esteve de 1472 en “*latina et valentina lingua*”, seguint per la clara consciència diferencial emanada de tots els escriptors clàssics i postclàssics valencians (no referida en cap de dialecte o madalitat coneguts) respecte de sa pròpia llengua valenciana i confirmada sociolingüísticament per la consciència general d'una llengua pròpia i substantiva, la valenciana, que arreplega en el s. XX el *Atlas Lingüístico de la Península Ibérica*.

6.- A on el dictamen és incorrecte, des d'un punt de vista realment filològic, és precisament en allò que els seus redactors tenen més interès en dictaminar quan afirmen reiteradament que “*la llengua pròpia i històrica dels valencians, des del punt de vista de la filologia és també la que compartixen les comunitats autònomes de Catalunya i de les Illes Balears i el Principat d'Andorra... la franja oriental aragonesa, la ciutat sarda de l'Alguer i el departament francès dels Pirineus Orientals*” i que “*els diferents parlars d'estos*

territoris constituïxen una llengua, és a dir, un mateix 'sistema lingüístic' ”. Des del punt de vista de la filologia el dictamen és incorrecte ja que, a l'igual que feren els catalans Pompeu Fabra –que no era filòlec- i Joan Coromines, mutila el sistema llingüístic de manera acientífica i interessada, de tal manera que cap de filòlec de prestigi pot acceptar este plantejament que deixa fòra a totes les terres d'Oc, que li donen el nom d'occitanorromànic al nostre sistema. Curiosament el dictamen parla d'un sistema pero no diu quin és per a no fer evident l'error.

El dictamen confon coses que en filologia estan ben definides com és el concepte de *llengua*, *parlar* i *sistema* o *diasistema*. Tots els territoris mencionats més tota Occitània formen part d'un sistema llingüístic, el sistema occitanorromànic i dins d'ell unes variants s'alçaren a la categoria de llengua en un prestigi lliterari, en primer lloc l'occità en la lliteratura trobadoresca, en segon lloc el valencià en el Sigle d'Or del s. XV i en tercer lloc els catalans en la Renaixença, els altres parlars, sense tradició lliterària queden com a variants i algun, com el mallorquí, ha assumit la seua aneixió al català, segons l'Estatut d'Autonomia balear.

Ya hem repetit en vàries ocasions que no cal anar molt llunt per a trobar casos pareguts, com ara el gallecportugués que la RAE definix com “*grup de llengües romàniques utilitzades en els dominis llingüístics de Galícia i Portugal*”. Ningú nega que gallec i portugués formen un sistema llingüístic pero tampoc que siguen considerats dos llengües. El nostre cas no té perquè ser diferent.

7.- El dictamen insinua que la romanística i la filologia afirmen que la llengua dels valencians és la mateixa que la de catalans, balears, andorrans... Ara i ací hem de dir que la romanística internacional no és una institució que s'haja pronunciat en esta qüestió mai, la romanística i la filologia la formen els experts i les seues opinions no són dogmes de fe, tenen el valor que la comunitat científica els dona en cada moment. Estos experts, que mai negarien –com fa l'AVL- l'existència del diasistema occitanorromànic, incloent Occitània, responen que dins del diasistema el valencià serà lo que els valencians vullguen que siga; de fet, els últims estudis no es dediquen a pregonar l'unitat de valencià i català, sino a descriure la situació d'estes dos llengües i els instents d'aneixió del català, com ha fet recentment la filòloga alemana Antje Voss en el seu llibre *Das Valencianische zwischen Autonomie und Assimilation (El valencià entre l'autonomia i l'assimilació)*, editat per *European University Studies* en Frankfurt en 2002.

8.- Finalment el dictamen propon “*utilitzar un model de llengua convergent*”, en un clar intent d'aplegar a l'unificació o aneixió en el català, prova evident de que l'unitat entre valencià i català que tant es prona és més un desideratum que una realitat llingüística.

Vàries qüestions podem objectar ad este punt: en primer lloc que la convergència no és un criteri llingüístic, és un criteri que respon a una voluntat política o sociolingüística; aplegat este punt podem recordar des de la sociolingüística Joshua Fishman afirma que: “*quan les llengües pareixen completament semblants entre elles*

fonètica, lèxica i gramaticalment, pot resultar de gran interès establir la seua autonomia mútua, o a lo manco de la més dèbil respecte a la més forta” (Sociologia del llenguaje. Ed, Cátedra. Madrid 1979. pàg. 51), el dictamen proposa tot lo contrari i de tots és ben sabut que es ve fent en els últims anys un acostament forçat del valencià al català.

Per una altra banda, el criteri de “convergència” va directament contra la lletra i l’esperit de la Llei de Creació de l’AVL quan disposa que l’Acadèmia: “*es basarà en la tradició lexicogràfica i literària i la realitat lingüística genuïna valenciana*”. El concepte “genuï” significa *propri* o *característic* i és totalment incompatible en el concepte “convergent”. Fer una normativa baix un criteri de “convergència” o “divergència” és fer-la des d’un punt de vista extra-llingüístic, no científic i inacceptable, més encara si esta normativa està guiada per uns interessos particulars i polítics que no responen a la tradició històrica ni a la voluntat majoritària dels valencians, arrellegada en l’Estatut d’Autonomia, que com hem dit en un principi defineix l’identitat i entitat del valencià com a idioma i no com a variant o dialecte.

9.- Considerem que si la creació de l’AVL fon un intent per a aplegar a un consens que acabara en el conflicte llingüístic valencià, degut a la seua composició, en una presència absolutament majoritària de partidaris de l’anexionisme llingüístic i contraris a l’existència d’una llengua valenciana en ortografia i gramàtica pròpies, ha servit per a fomentar la discòrdia i la confusió entre els valencians, reviscolant la guerra llingüística, hui més present que mai en la vida pública.

Per tant es demana en respectuosa energia la derogació de la Llei de Creació de l’AVL i la seua dissolució.

Palau de la RACV. València 14 de febrer de 2005